

God overlevelse af vandrende havørredsmolt gennem Gudenåen og Randers Fjord i 2020

Aarestrup, Kim; Kristensen, Martin Lykke; Nielsen, Jan

Publication date:
2021

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link back to DTU Orbit](#)

Citation (APA):

Aarestrup, K., Kristensen, M. L., & Nielsen, J. (2021). God overlevelse af vandrende havørredsmolt gennem Gudenåen og Randers Fjord i 2020. DTU Aqua. https://www.fiskepleje.dk/nyheder/2021/03/gudenaaoerred?utm_source=newsletter&utm_media=mail&utm_campaign=2021_03_15_Nyhedsbrev

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

FORSIDE › NYHEDER › GOD OVERLEVELSE AF VANDRENDE HAVØRREDSMOLT GENNEM GUDENÅEN OG RANDERS FJORD I 2020

God overlevelse af vandrende havørredsmolt gennem Gudenåen og Randers Fjord i 2020

MANDAG 15 MAR 21 |

I foråret 2020 undersøgte DTU Aqua, hvordan vilde havørredsmolt vandrede ud til Kattegat fra tre tilløb til Gudenåen ved Bjerringbro og Langå. Overlevelsen var relativt høj, og ca. 74 % fandt vej gennem Gudenåen og Randers Fjord. Undersøgelsen gentages i foråret 2021.

Den nedre del af Gudenåen nedstrøms opstemningen ved Tange har i mange år haft en god opgang af havørred, som vandrer op for at gyde i åens tilløb. Men i de senere år er fangsterne af havørred og antallet af ørredyngel fra havørredernes gydning i Gudenåens tilløb faldet drastisk.

DTU Aqua iværksatte derfor en undersøgelse i 2020 for at belyse, om tilbagegangen for havørreden kan skyldes, at havørredsmolt ikke klarer turen fra gydevandløbene til Kattegat. En smolt er en ungfisk af havørred, der vandrer fra gydevandløbet og ud til havet, primært om foråret, når den er 10-20 cm lang.

Undersøgelsen var planlagt, så resultaterne kan sammenlignes med tilsvarende undersøgelser i 2003 og 2005.

Lyttebøje (tv.) og aflæsning af data fra lyttebøjen med laptop i båd.

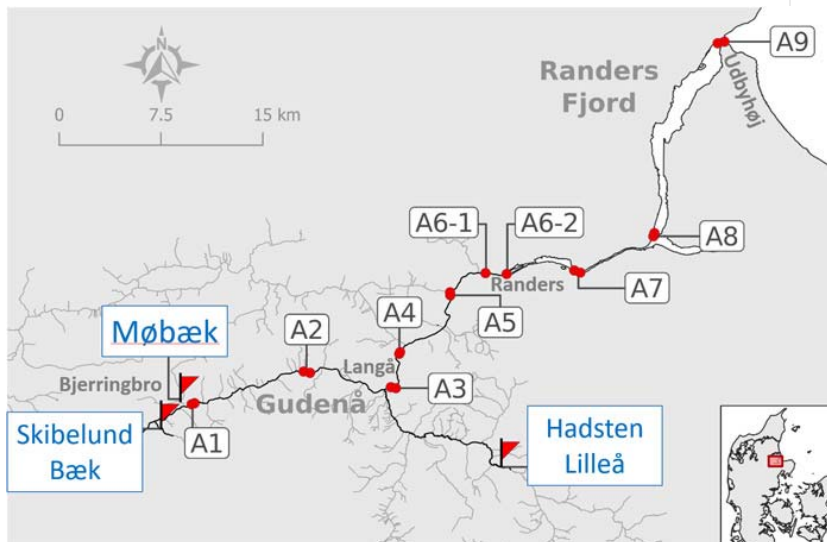
Mærkning af vilde smolt

I undersøgelsen blev der mærket 150 vilde smolt med små, individuelt kodede akustiske sendere, der udsender lydsignaler. Fiskene blev fanget, mærket og genudsat i tre gydevandløb for havørred i Gudenå-systemet i perioden 23.-26. marts 2020.

Fiskene blev inddelt i to grupper:

- 75 smolt fra den øverste del af Gudenåen omkring Bjerringbro, dvs. neden for spærringen ved Gudenåcentralen (smolt fra tilløbene Skibelund Bæk og Møbækken).
- 75 smolt fra den mellemste del af Gudenåen (tilløbet Hadsten Lilleå).

Mærkernes kode blev registreret, når smoltene passerede lyttestationer, der var opstillet i Gudenåen og i Randers Fjord ud til Udbyhøj.

Kortet viser beliggenheden af de tre vandløb og placeringen af lyttestationerne A1-A9.

De fleste smolt overlevede på vandringen ud til Kattegat

Smoltens overlevelse gennem Gudenåen og Randers Fjord var relativt høj. Samlet set overlevede 74 % af de mærkede smolt fra de

tre vandløb hele vandringen gennem Gudenåen og Randers Fjord, til de nåede Kattegat. Generelt var overlevelsen lavest i den yderste, brede del af fjorden.

Overlevelsen af de smolt, der blev mærket i Lilleåen, kan direkte sammenlignes med de tidligere undersøgelser. Fiskenes overlevelse i 2020 var på samme niveau på trækket til Udbyhøj som tidligere (77 % i 2020, 77 % i 2005 og 81 % i 2003).

Overlevelsen på de enkelte delstrækninger af Gudenåen i 2020 var relativt god:

- 93 % af smoltene overlevede fra Bjerringbro til Langå (ikke undersøgt tidligere).
- 96 % overlevede fra Langå til Randers, dvs. samme overlevelse som i 2003 og 2005 (97 % hhv. 100 %).

Nye undersøgelser i foråret 2021

DTU Aqua gentager smoltundersøgelsen i foråret 2021 for opnå en større sikkerhed for vurderingerne samt for at tage højde for eventuel årsvariation. Hvis der også i 2021 er en tilsvarende god smoltoverlevelse på vandringen ned igennem Gudenåen og Randers Fjord, må det vurderes som usandsynligt, at tilbagegangen for havørredbestanden i Gudenåen kan forklares med høj dødelighed hos smoltene, når de vandrer fra gydevandløbene til Kattegat.

Finansiering

Undersøgelserne finansieres af fiskeplejemidler og EU Interreg MarGen II-midler. De er et led i samarbejdet mellem DTU Aqua og arbejdsgruppen "Havørreden tilbage til Gudenåen", hvor kommunerne og lystfiskerforeningerne i den nedre Gudenå deltager sammen med Danmarks Sportsfiskerforbund.

Download DTU Aquas notat: Havørredsmoltenes vandring i nedre Gudenå og Randers Fjord 2020

Af Kim Aarestrup, Martin Lykke Kristensen og Jan Nielsen, DTU Aqua, Institut for Akvatiske Ressourcer